



Порядок запобігання та врегулювання конфлікту інтересів

Конфлікт інтересів –

це суперечність між особистими інтересами особи та її службовими повноваженнями, наявність якої може вплинути на об'єктивність або неупередженість прийняття рішень, а також на вчинення чи невчинення дій під час виконання наданих їй службових повноважень.



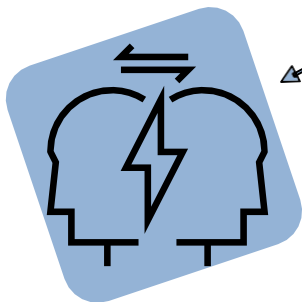
Складові та види конфлікту інтересів:



**ПРИВАТНИЙ
ІНТЕРЕС**



**СЛУЖБОВІ/
ПРЕДСТАВНИЦЬКІ
ПОВНОВАЖЕННЯ**



**СУПЕРЕЧНІСТЬ
МІЖ ПРИВАТНИМ ІНТЕРЕСОМ
ТА СЛУЖБОВИМИ
ПОВНОВАЖЕННЯМИ**

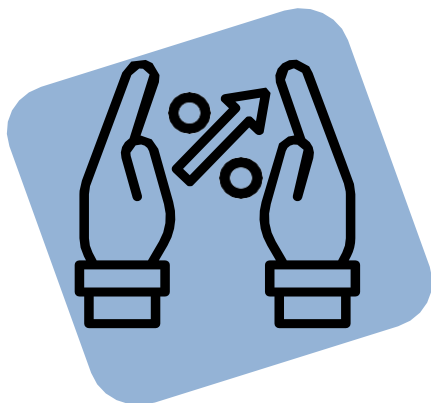
Складові конфлікту інтересів:

- приватний інтерес;
- службові/представницькі повноваження;
- суперечність між приватним інтересом та службовими повноваженнями (для реального конфлікту інтересів).

Види конфлікту інтересів:

- потенційний;
- реальний.

Приватний інтерес



**ПРИВАТНИЙ
ІНТЕРЕС**



**МАЙНОВИЙ
ІНТЕРЕС**



**НЕМАЙНОВИЙ
ІНТЕРЕС**



Приклади джерел приватного інтересу

- сімейні та родинні стосунки;
- реалізація службових/ представницьких повноважень щодо себе;
- отримання подарунка;
- сумісництво;
- засновник/керівник підприємства;
- договірні відносини.



Службові/ представницькі повноваження

Вплив або можливість впливу
приватного інтересу на
об'єктивність або
неупередженість прийняття
рішень, вчинення чи
невчинення дій під час
реалізації таких повноважень

Дискреційні повноваження

- оцінювати певний юридичний факт, обирати одну з декількох можливих форм реагування на нього;
- обирати міру публічно-правового впливу щодо фізичних та юридичних осіб, його вид, розмір, спосіб реалізації;
- обрати форму реалізації своїх повноважень;
- право повністю/частково визначати порядок здійснення юридично значущих дій, у тому числі строк та послідовність їх здійснення.

Суперечність між приватним інтересом і повноваженнями

Особа стоїть перед вибором задоволення публічного інтересу (на користь держави територіальної громади) або приватного інтересу (власних інтересів, інтересів близьких осіб)

1 В особи наявний приватний інтерес.

2 Особа має виконувати службові обов'язки в інтересах держави, територіальної громади



Навіть, якщо особа приймає об'єктивні та неупереджені рішення, вона вчиняє дії в умовах реального конфлікту інтересів

Відмінність між потенційним та реальним конфліктом інтересів

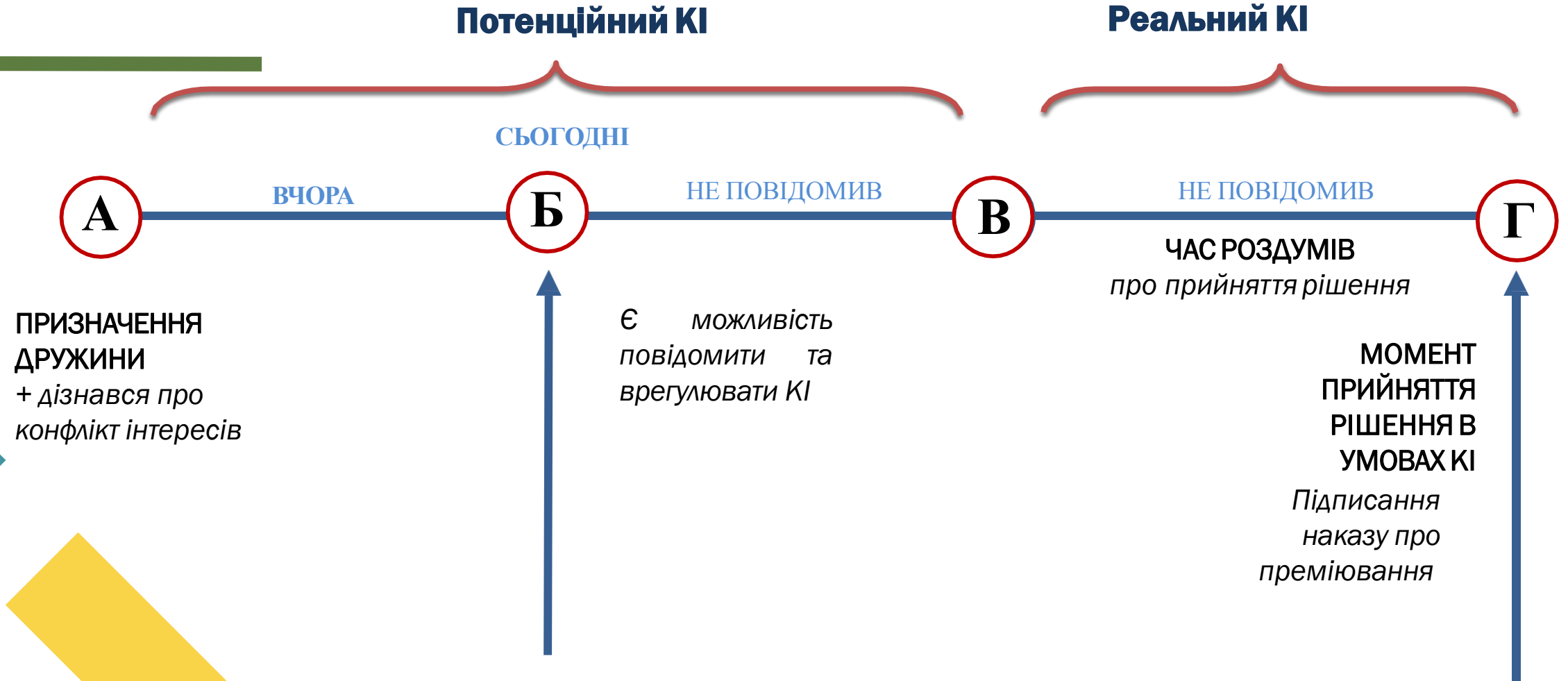
Потенційний конфлікт інтересів

є приватний інтерес і можливість реалізувати службові/представницькі повноваження

Реальний конфлікт інтересів

є приватний інтерес і службові/представницькі повноваження реалізовані (мають бути реалізовані) особою, через що виникає суперечність

Timeline



Обмеження для державних посадових осіб

- Використання службового становища для отримання неправомірної вигоди (стаття 22 Закону) Обмеження (заборона) щодо одержання неправомірної вигоди або подарунка (статті 23, 24 Закону).
- Обмеження щодо сумісництва та суміщення з іншими видами діяльності (стаття 25 Закону).
- Обмеження після припинення діяльності державної посадової особи (стаття 26 Закону).
- Обмеження спільної роботи близьких осіб (стаття 27 Закону).
- Зобов'язання у зв'язку із наявністю в особи підприємств чи корпоративних прав (стаття 36 Закону).

Винагороди та подарунки службовцям

•ЗАБОРОНЕНО !

•Вимагати, просити, одержувати подарунки для себе чи близьких їм осіб від юридичних або фізичних осіб:

- у зв'язку із здійсненням такими особами діяльності, пов'язаної із виконанням функцій держави або місцевого самоврядування;
- якщо особа, яка дарує, перебуває в підпорядкуванні такої особи.

•ОБМЕЖЕНО !

•Подарунки, які відповідають загально визнаним уявленням про гостинність, дозволено отримувати одноразово, якщо вартість не перевищує двох прожиткових мінімумів для працездатних осіб, а сукупна вартість, отриманих від однієї особи (групи осіб) протягом року, не перевищує чотирьох прожиткових мінімумів для працездатних осіб.

•ДОЗВОЛЕНО !

- подарунки даруються близькими особами;
- подарунки одержуються як загальнодоступні знижки на товари, послуги, загальнодоступні виграші, призи, премії, бонуси;
- відшкодування або покриття витрат на службове відрядження, якщо таке відшкодування або покриття витрат здійснюється за рахунок коштів державного чи місцевого бюджету, коштів міжнародних міжурядових організацій, коштів міжнародної технічної допомоги, а також коштів організатора (співорганізатора) заходу, для участі в якому особа перебуває у службовому відрядженні.

Заборонені подарунки

Категорично забороняється вимагати, просити, одержувати подарунки (незалежно від їх вартості) для себе або близьких осіб від юридичних та фізичних осіб (ч. 1 ст. 23 Закону):



у зв'язку зі здійсненням особами діяльності, пов'язаної з виконанням функцій держави або місцевого самоврядування



якщо особа, яка дарує (дарувальник), перебуває в підпорядкуванні особи, якій вона дарує подарунок (обдаровуваного)

Подарунки, дозволені з певними обмеженнями

Дозволено отримувати подарунки, які відповідають загальновизнаним уявленням про гостинність (ч. 2 ст. 23 Закону), якщо:



вартість таких подарунків одноразово не перевищує 2 прожиткових мінімумів для працездатних осіб, **встановлених на день прийняття подарунка**



сукупна вартість таких подарунків, отриманих від однієї особи (групи осіб) протягом року, не перевищує 4 прожиткових мінімумів для працездатних осіб, встановлених на **1 січня року**, в якому прийнято подарунки

Розмір прожиткового мінімуму для працездатних осіб

У Законі України «Про Державний бюджет України на 2024 рік» встановлено, що з 1 січня 2024 року прожитковий мінімум для працездатних осіб становить 3028 гривень.

	1 ПМ	2 ПМ	4 ПМ
2022 рік	2 481 грн	4 962 грн	9 924 грн
2023 рік	2 684 грн	5 368 грн	10 736 грн
2024 рік	3 028 грн	6 056 грн	12 112 грн

Дозволені подарунки

Дозволено отримувати (ч. 2 ст. 23 Закону):



загальнодоступні знижки
на товари, послуги,
загальнодоступні виграші,
призи, премії, бонуси



будь-які подарунки від близьких
осіб незалежно від їхньої
вартості

відшкодування або покриття витрат на службове
відрядження, якщо таке відшкодування або
покриття витрат здійснюється за рахунок:

- коштів державного чи місцевого бюджету,
- коштів міжнародних міжурядових організацій,
 - коштів міжнародної технічної допомоги,
- коштів організатора (співорганізатора) заходу, для
участі в якому особа перебуває у службовому
відрядженні

Обмеження щодо сумісництва та суміщення з іншими видами діяльності

ЗАБОРОНЕНО !

Особам, зазначеним у пункті 1 частини першої статті 3 Закону займатися іншою оплачуваною (крім викладацької, наукової і творчої діяльності, медичної практики, інструкторської та суддівської практики із спорту) або підприємницькою діяльністю, якщо інше не передбачено Конституцією або законами України; входити до складу правління, інших виконавчих чи контрольних органів, наглядової ради підприємства або організації, що має на меті одержання прибутку (крім випадків, коли особи здійснюють функції з управління акціями (частками, паями), що належать державі чи територіальній громаді, та представляють інтереси держави чи територіальної громади в раді (спостережній раді), ревізійній комісії господарської організації), якщо інше не передбачено Конституцією або законами України.

ОБМЕЖЕННЯ НЕ ПОШИРЮЮТЬСЯ НА:

депутатів Верховної Ради Автономної Республіки Крим, депутатів місцевих рад (крім тих, які здійснюють свої повноваження у відповідній раді на постійній основі), членів Вищої ради юстиції (крім тих, які працюють у Вищій раді юстиції на постійній основі), народних засідателів і присяжних.

Особливості застосування обмежень щодо сумісництва та суміщення з іншими видами діяльності у період дії воєнного стану

*Закон України від 08 липня 2022 року
№ 2381-ІХ «Про внесення змін до Закону
України «Про запобігання корупції» щодо
особливостей застосування законодавства у
сфері запобігання корупції в умовах воєнного
стану»*

Особливості застосування обмежень у період дії воєнного стану стосуються лише окремих категорій осіб за одночасного дотримання таких умов:

заборона працювати за сумісництвом та/або займатись підприємництвом не поширюється лише на державних службовців категорій «Б» та «В» та посадових осіб місцевого самоврядування, посади яких віднесені до четвертої – сьомої категорій;

вказані особи перебувають у відпустці без збереження заробітної плати або у простої;

дозволяється отримувати дохід лише від юридичних осіб приватного права або фізичних осіб – підприємців, стосовно яких відповідні державні службовці та посадові особи місцевого самоврядування протягом останнього року не здійснювали повноваження з контролю, нагляду або підготовки чи прийняття відповідних рішень щодо діяльності цих юридичних осіб або фізичних осіб – підприємців;

зайняття іншою оплачуваною чи підприємницькою діяльністю слід припинити протягом 15 робочих днів з дня припинення простою або закінчення відпустки.

Обмеження щодо спільної роботи близьких осіб

•ЗАБОРОНЯЄТЬСЯ !

•Особам, зазначеним у підпунктах «а», «в»-«з» пункту 1 частини першої статті 3 Закону мати у прямому підпорядкуванні близьких їм осіб або бути прямо підпорядкованими у зв'язку з виконанням повноважень близьким їм особам.

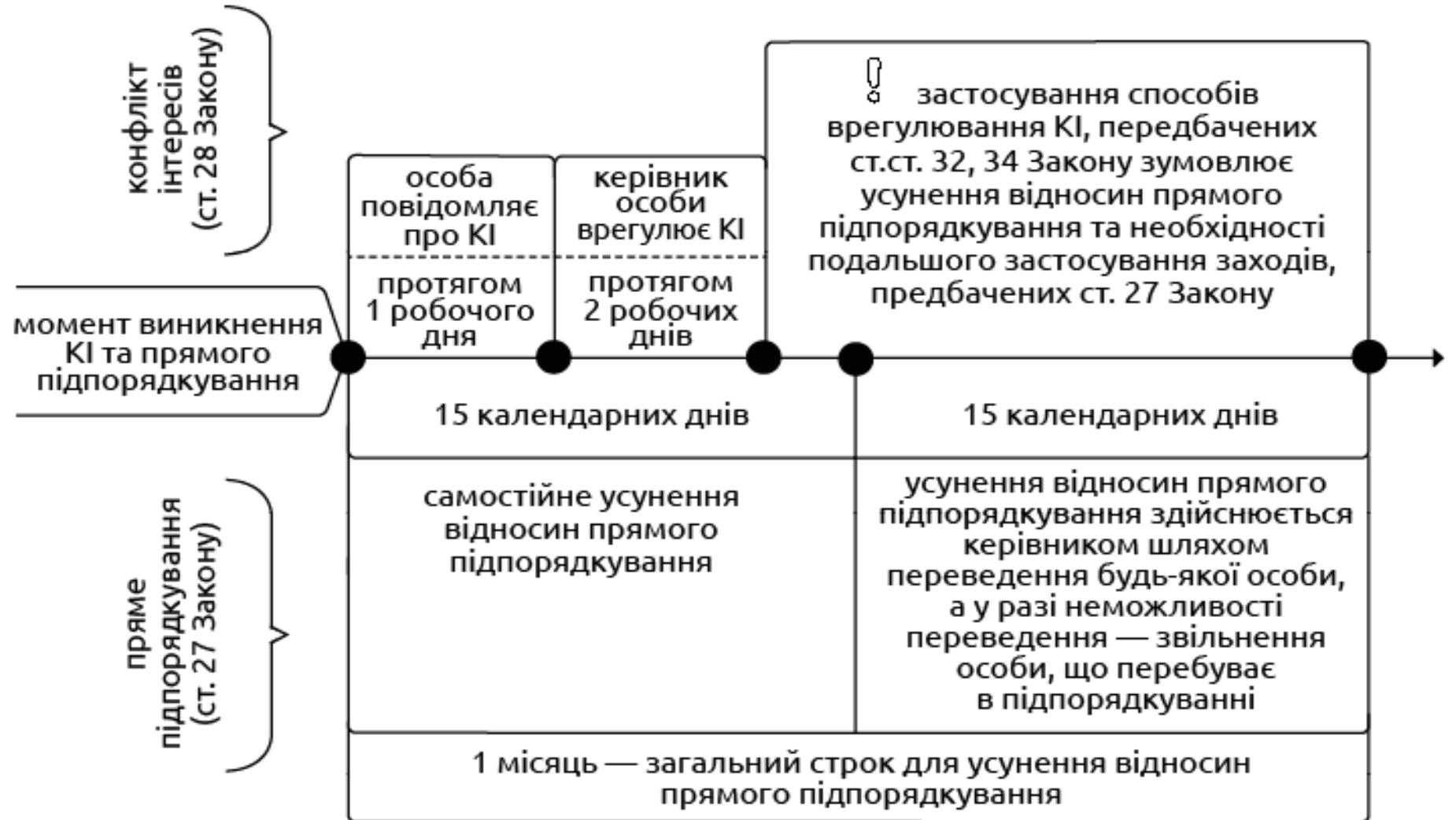
•ОБМЕЖЕННЯ НЕ ПОШИРЮЮТЬСЯ НА:

- народних засідателів і присяжних;
- близьких осіб, які прямо підпорядковані один одному у зв'язку з набуттям одним з них статусу виборної особи;
- осіб, які працюють у сільських населених пунктах (крім тих, що є районними центрами), а також гірських населених пунктах.

Порядок і строки дій у разі виникнення обставин прямого підпорядкування між близькими особами



Алгоритм дій осіб, на яких одночасно поширюються вимоги щодо запобігання та врегулювання конфлікту інтересів (ст. 28 Закону) та обмеження щодо спільної роботи близьких осіб (ст. 27 Закону)



Виникли відносини прямого підпорядкування та конфлікту інтересів (КІ)

на виконання вимог ст. 28 Закону

особа повідомляє керівника про КІ не пізніше наступного робочого дня

керівник приймає рішення щодо врегулювання КІ протягом 2 робочих днів

керівник прийняв рішення щодо врегулювання КІ шляхом

- перегляду обсягу службових повноважень (ст. 32 Закону) або
- переведення на іншу посаду (ст. 34 Закону) або
- звільнення з посади (ст. 34 Закону)

відносини прямого підпорядкування не існують, тому вжиття заходів, передбачених ст. 27 Закону припиняється

керівник прийняв рішення щодо врегулювання КІ шляхом застосування зовнішнього контролю (ст. 33 Закону)

відносини прямого підпорядкування продовжують існувати, тому триває вжиття заходів, передбачених ст. 27 Закону

виконання вимог ст. 27 Закону див. на наступній сторінці

Виникли відносини прямого підпорядкування та конфлікту інтересів (КІ)



на виконання вимог ст. 27 Закону

у 15-денний строк близькі особи вживають заходів
щодо усунення таких обставин



у 15-денний строк обставини
прямого підпорядкування усунуто



у 15-денний строк обставини
прямого підпорядкування не усунуто



одна з близьких осіб в місячний строк
з моменту виникнення обставин підлягає
переведенню на іншу посаду, що виключає
пряме підпорядкування



переведення не можливе



переведення здійснено,
обставини прямого
підпорядкування усунуто

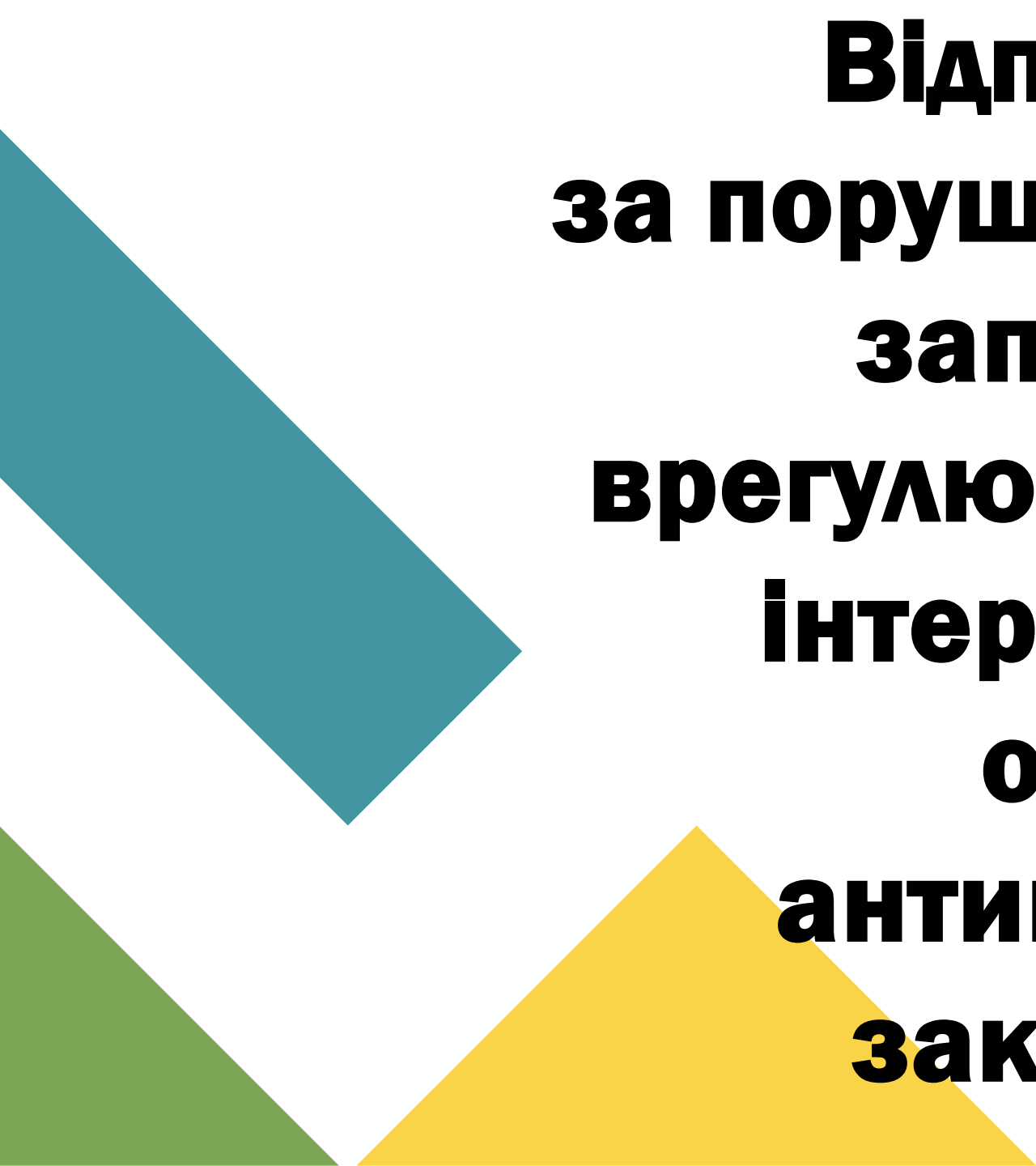


особа, яка
перебуває
у підпорядкуванні,
підлягає
звільненню із
займаної посади

Обмеження після припинення діяльності державної посадової особи

ЗАБОРОНЯЄТЬСЯ !

- 1) протягом року з дня припинення відповідної діяльності укладати трудові договори (контракти) або вчиняти правочини у сфері підприємницької діяльності з юридичними особами приватного права або фізичними особами – підприємцями, якщо вони протягом року до дня припинення виконання функцій держави або місцевого самоврядування здійснювали повноваження з контролю, нагляду або підготовки чи прийняття відповідних рішень щодо діяльності цих юридичних осіб або фізичних осіб – підприємців;
- 2) розголошувати або використовувати в інший спосіб у своїх інтересах інформацію, яка стала їм відома у зв'язку з виконанням службових повноважень, крім випадків, встановлених законом;
- 3) протягом року з дня припинення відповідної діяльності представляти інтереси будь-якої особи у справах (у тому числі в тих, що розглядаються в судах), в яких іншою стороною є орган, підприємство, установа, організація, в якому (яких) вони працювали на момент припинення зазначеної діяльності.



**Відповідальність
за порушення вимог щодо
запобігання та
врегулювання конфлікту
інтересів та інших
обмежень
антикорупційного
законодавства**

Дисциплінарна відповідальність:

за неповідомлення про потенційний конфлікт інтересів;

за неповідомлення про реальний конфлікт інтересів та/або вчинення дій чи прийняття рішень в умовах реального конфлікту інтересів, за умови, що судом на особу не накладено стягнення у виді позбавлення права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю, пов'язаними з виконанням функцій держави або місцевого самоврядування, або такою, що прирівнюється до цієї діяльності (застосовується обов'язково) (ч.2 статті 65-1 Закону «Про запобігання корупції»).

Цивільно-правова відповідальність:

за вчинення дій чи прийняття рішень в умовах реального конфлікту інтересів (відшкодування матеріальної та/або моральної шкоди відповідно до Цивільного кодексу України).

Дисциплінарна відповідальність

Щодо державних службовців:

Вчинення дисциплінарного проступку як підстава для притягнення до дисциплінарної відповідальності (ч. 1 ст. 65 Закону України «Про державну службу»).

Застосування одного із таких видів дисциплінарного стягнення (ст. 66 Закону України «Про державну службу»):

- 1) зауваження;
- 2) доганої;
- 3) попередження про неповну службову відповідність;
- 4) звільнення з посади державної служби.

Щодо працівників державних органів, що не є державними службовцями (ст.ст. 147-152 КЗпП України):

За порушення трудової дисципліни до працівника може бути застосовано тільки один з таких заходів стягнення:

- 1) догана;
- 2) звільнення.

Адміністративна відповідальність

- **Порушення обмежень щодо сумісництва та суміщення з іншими видами діяльності (стаття 172-4 КУпАП);**
- **Порушення встановлених законом обмежень щодо одержання подарунків (стаття 172-5 КУпАП);**
- **Порушення вимог щодо запобігання та врегулювання конфлікту інтересів (стаття 172-7 КУпАП);**
- **Незаконне використання інформації, що стала відома особі у зв'язку з виконанням службових повноважень (стаття 172-8 КУпАП).**

Кримінальна відповідальність

В окремих випадках вчинення дій та/або прийняття рішень в умовах конфлікту інтересів може містити ознаки складу одного з корупційних кримінальних правопорушень*

*перелік яких наведено у примітці до ст. 45 КК

ОЗНАКИ КОНФЛІКТУ ІНТЕРЕСІВ У СКЛАДІ КРИМІНАЛЬНОГО ПРАВОПОРУШЕННЯ (ст. 364 КК)

використання влади та службового становища всупереч інтересам служби (в об'єктивній стороні складу)

мета одержання неправомірної вигоди (у суб'єктивній стороні складу)

Таймлайн за видами відповідальності

ПРОТОКОЛ 1

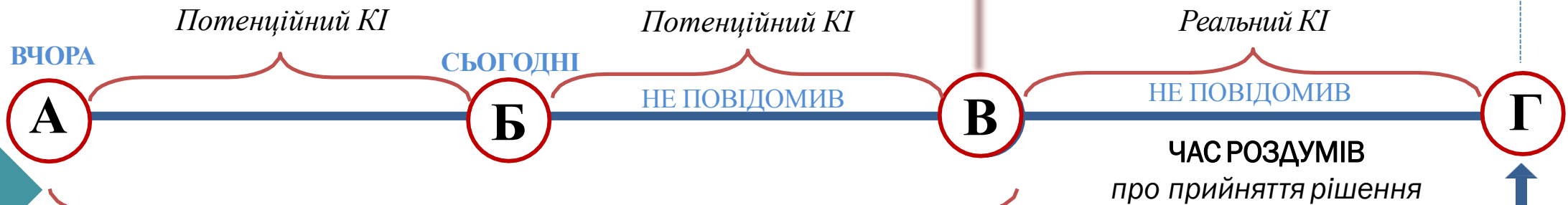
За неповідомлення про реальний КІ

ПРОТОКОЛ 2

За прийняття рішення в умовах КІ

ДИСЦИПЛІНАРНА
ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ

АДМІНІСТРАТИВНА
ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ



ПРИЗНАЧЕННЯ
ДРУЖИНИ
+ дізнався про
конфлікт інтересів

Є можливість повідомити
та врегулювати КІ
протягом 2-х робочих днів

МОМЕНТ
ПРИЙНЯТТЯ
РІШЕННЯ В
УМОВАХ КІ

Підписав
наказ про
преміювання



Обов'язки службової особи у зв'язку з наявністю конфлікту інтересів

Обов'язки особи

- 1** Вживати заходів для недопущення виникнення реального та потенційного КІ
- 2** Повідомляти не пізніше наступного робочого дня з моменту, коли особа дізналася /повинна була дізнатися про наявність у неї реального чи потенційного КІ, відповідну особу

Обов'язки особи

3

Не вчиняти дій та не приймати рішень в умовах реального КІ

4

Вживати заходів для врегулювання реального чи потенційного КІ

Кого необхідно повідомити?

Безпосереднього керівника

особа обіймає посаду, яка передбачає наявність безпосереднього керівника

Колегіальний орган (Дисциплінарні комісії, конкурсні комісії, Робочі групи тощо)

особа входить до складу колегіального органу і під час виконання повноважень в такому органі у неї виник конфлікт інтересів

Повідомлення про наявність конфлікту інтересів

Момент, коли особа дізналася або мала дізнатись

Кінець наступного робочого дня

А

Б

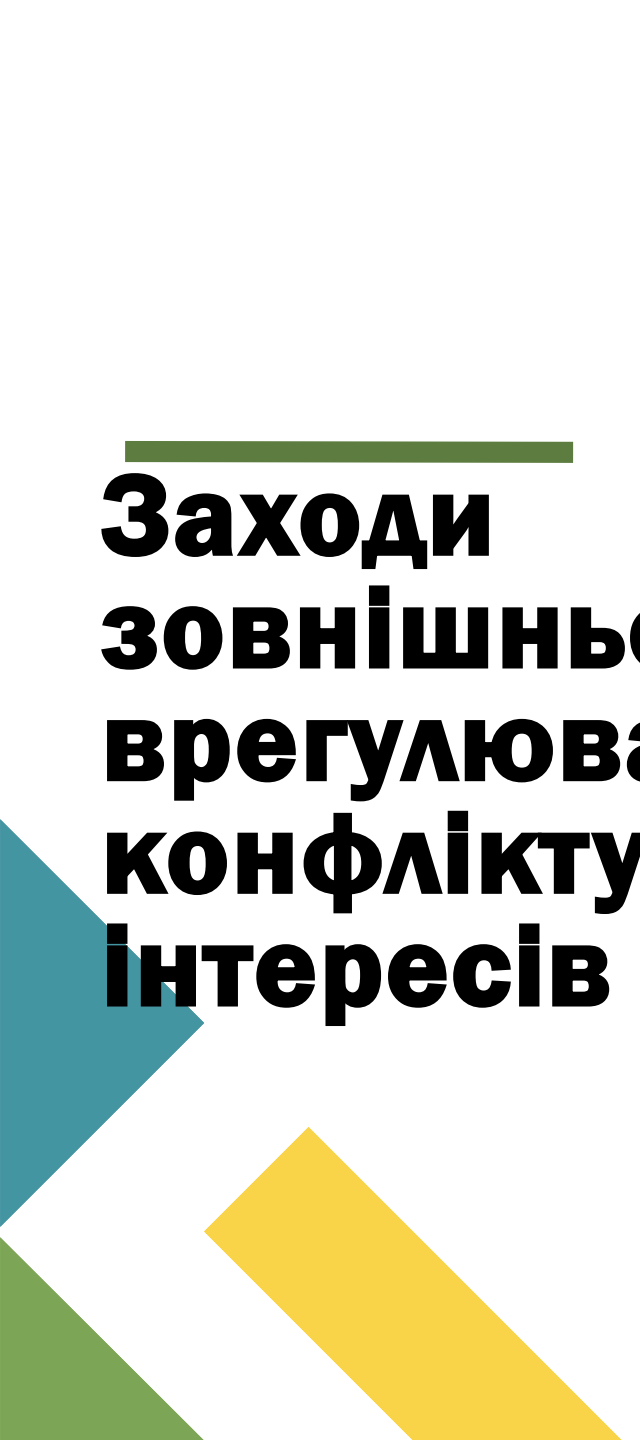
Період, протягом якого особа має повідомити відповідну особу (орган)

Повідомлення про наявність конфлікту інтересів

- Письмова форма, з реєстрацією відповідно до системи документообігу
- Прізвище, ім'я та по-батькові особи і зазначенням посади
- Опис ситуації, в якій виник конфлікт інтересів
- Виклад змісту повноважень
- Опис приватного інтересу
- Додатки: підтвердні документи (наприклад статут, положення, посадова та ін., у тому числі які підтверджують наявність приватного інтересу)



Врегулювання конфлікту інтересів



Заходи зовнішнього врегулювання конфлікту інтересів

- Усунення від виконання завдання, вчинення дій, прийняття рішення чи участі в його прийнятті в умовах реального чи потенційного КІ
- Обмеження доступу до певної інформації
- Перегляд обсягу службових повноважень
- Застосування зовнішнього контролю за виконанням відповідного завдання, вчиненням певних дій чи прийняттям рішень
- Переведення на іншу посаду
- Звільнення

Умови застосування заходів врегулювання конфлікту інтересів

- вид (потенційний або реальний)
- тривалість (постійний або тимчасовий)
- суб'єкт прийняття рішення про його застосування (безпосередній керівник та/або керівник органу, підприємства, організації)
- наявність (відсутність) альтернативних заходів врегулювання
- наявність (відсутність) згоди на застосування заходу (щодо переведення)
- можливість залучення до прийняття рішень інших працівників

Заходи зовнішнього врегулювання конфлікту інтересів

Усунення від виконання завдання, вчинення дій прийняття рішення, участі в його прийнятті

(ст. 30 Закону)

- реальний чи потенційний
- тимчасовий
- є можливість залучення до прийняття рішення/вчинення відповідних дій інших працівників органу, підприємства, установи, організації

Заходи зовнішнього врегулювання конфлікту інтересів

Обмеження доступу до певної інформації
(ст. 31 Закону)

- реальний чи потенційний
- постійний
- конфлікт інтересів пов'язаний з доступом до певної інформації
- є можливість продовження виконання повноважень за цієї умови
- є можливість доручити роботу іншому працівнику

Заходи зовнішнього врегулювання конфлікту інтересів

Перегляд обсягу службових повноважень

(ст. 32 Закону)

- реальний чи потенційний
- постійний
- конфлікт інтересів пов'язаний з конкретним повноваженням
- є можливість продовження виконання службових завдань
- є можливість наділення повноваженнями іншого працівника

Заходи зовнішнього врегулювання конфлікту інтересів

Застосування зовнішнього контролю за виконанням завдання, вчиненням дій чи прийняттям рішень

(ст. 33 Закону)

- реальний чи потенційний
- постійний чи тимчасовий
- неможливо врегулювати шляхом усунення особи від виконання завдання, вчинення дій, прийняття рішення, участі в його прийнятті, обмеження доступу до інформації, перегляду повноважень та функцій

Заходи зовнішнього врегулювання конфлікту інтересів

Переведення на іншу посаду (ч. 1 ст. 34 Закону)

- реальний чи потенційний
- постійний
- неможливо врегулювати шляхом усунення особи від виконання завдання, вчинення дій, прийняття рішення, участі в його прийнятті, обмеження доступу до інформації, перегляду повноважень та функцій
- наявна вакантна посада, яка за своїми характеристиками відповідає особистим та професійним якостям особи
- наявна згода особи на переведення

Заходи зовнішнього врегулювання конфлікту інтересів

Звільнення

(ч. 2 ст. 34 Закону)

- реальний чи потенційний
- постійний
- конфлікт інтересів не можна врегулювати в інший спосіб, у т.ч. через відсутність згоди на переведення чи на позбавлення приватного інтересу

Самостійне врегулювання конфлікту інтересів

Самостійне врегулювання конфлікту інтересів здійснюється шляхом позбавлення відповідного приватного інтересу з наданням підтверджуючих це документів безпосередньому керівнику або керівнику органу, до повноважень якого належить звільнення/ініціювання звільнення з посади.

Інших способів самостійного врегулювання конфлікту інтересів законодавством не передбачено.

Самостійне врегулювання конфлікту інтересів

На практиці це:

1. Самовідвід
2. Передача повноважень
3. Розкриття інформації
4. Відмова від конфліктних інтересів
5. Зміна службових обов'язків